

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON

KANTONALNI SUD U TUZLI

Broj: 32 0 Ps 269346 24 Pž 3
Tuzla, dana 22.04.2024. godine

Kantonalni sud u Tuzli, u vijeću sastavljenom od sudija mr sci Mihaele Jovanović, kao predsjednika vijeća, dr sci. Faruka Latifović i Alena Žabića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca NLB Banka d.d. Sarajevo, Džidžikovac br. 1., koga zastupa punomoćnik A.Š., radnik tužioca, protiv: 1. Tvornice transportnih uređaja d.d. Tuzla u stečaju, koga zastupa punomoćnik Amela Pejdah, advokat iz Tuzle i 2. Federacije Bosne i Hercegovine, Federalno Ministarstvo finansija Sarajevo, Poreska uprava Federacije Bosne i Hercegovine, koga zastupa Nermina Deljković, zamjenik Federalnog pravobranjoca Sarajevo, radi: utvrđenja, vsp. 444.607,88 KM, odlučujući o žalbama tuženih, izjavljenim protiv presude Općinskog suda u Tuzli broj: 32 0 Ps 269346 21 Ps 2 od 14.07.2023. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 22.04.2024. godine, donio je slijedeće:

RJEŠENJE

Žalbe se usvajaju, prvostepena presuda ukida i u cijelosti odbacuje tužba, za utvrđenje reda prvenstva, razlučnih povjerilaca, na III. i IV. spratu poslovnog objekta, koji je prije prodaje u stečajnom postupku broj 32 0 St 244441 15 St kod Općinskog suda u Tuzli, bio vlasništvo prvočuženog i koji se nalazi u ulici 18. Hrvatske brigade broj 25., Tuzla, izgrađen na zemljишnim parcelama koje su i po starom i po novom premjeru označene kao k.p. broj 3267/1 zvana „Fabrika zemljiste uz privrednu zgradu“, površine 4678 m² i k.p. broj 3267/8 zvana „Fabrika poslovna zgrada u privredi“, površine 524 m².

Obavezuju se tužilac da prvočuženom naknadi troškove postupka u iznosu od 6.438,34 KM, u roku od 30 dana od dana dostavljanja ovog rješenja.

Obavezuju se tužilac da drugotuženom naknadi troškove postupka u iznosu od 8.587,95 KM, u roku od 30 dana od dana dostavljanja ovog rješenja, a odbija se, u preostalom dijelu, zahtjev za naknadu troškova postupka.

Obrázloženje

Stavom I. izreke, prvostepene presude, utvrđeno je da je tužilac, razlučni povjerilac prvog reda prvenstva na III. i IV. spratu poslovnog objekta, koji je prije prodaje u stečajnom postupku broj 32 0 St 244441 15 St kod Općinskog suda u Tuzli, bio vlasništvo prvotuženog i koji se nalazi u ulici 18. Hrvatske brigade broj 25. Tuzla, izgrađen na zemljišnim parcelama koje su i po starom i po novom premjeru označene kao k.p. broj 3267/1 zvana „Fabrika zemljište uz privrednu zgradu“, površine 4678 m² i k.p. broj 3267/8 zvana „Fabrika poslovna zgrada u privredi“, površine 524 m², što su tuženi dužni priznati i trpjeti.

Stavom II. izreke, prvostepene presude, obavezani su tuženi da tužiocu solidarno naknadne troškove ovog postupka u iznosu od 4.796,08 KM.

Prvotuženi presudu pobija zbog povreda odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se njegova žalba uvaži, prvostepena presuda preinači i odbije tužbeni zahtjev, te da mu tužilac naknadi troškove postupka.

Drugotuženi pobija prvostepenu presudu zbog povreda odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se njegova žalba uvaži, pobijana presuda preinači i odbije tužbeni zahtjev ili da se prvostepena presuda ukine, te da se tužilac obaveže da mu naknadi troškove parničnog postupka i troškove za sastav žalbe u iznosu od 1.050,00 KM.

U odgovoru na žalbe, tužilac je predložio da se žalbe odbiju, kao neosnovane.

Drugostepenom presudom broj: 32 0 Ps 269346 23 Pž 2 od 14.12.2023. godine, odbijene su žalbe tuženih, zajedno sa zahtjevom za naknadu troškova žalbenog postupka, te je potvrđena prvostepena presuda.

Rješenjem Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 32 0 Ps 269346 24 Rev od 12.03.2024. godine, usvojena je revizija, drugostepena presuda je ukinuta i predmet vraća drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Ispitujući osporenu presudu, u dijelu koji se osporava žalbom, u granicama žalbenih navoda i shodno odredbama člana 221. Zakona o parničnom postupku /u daljem tekstu: ZPP/, ovaj sud je riješio, kao u izreci, iz slijedećih razloga:

Odlučujući o tužbenom zahtjevu, polazeći od činjeničnih tvrdnji na kojima je tužilac zasnovao tužbeni zahtjev i činjeničnih tvrdnji i argumenata kojima su se tuženi suprotstavili tužbenom zahtjevu, i pozivajući

se na rezultate rasprave (dokaze koji su trebali potvrditi ili pobiti njihove zahtjeve i navode), slijedi:

- da je pravni prednik tužioca, Tuzlanska banka d.d. Tuzla (kao povjerilac), sa prvotuženim Tvornicom transportnih uređaja d.d. Tuzla – TTU (kao dužnikom), zaključio Ugovor o dugoročnom kreditu broj 310/99 od 09.12.1999. godine;

- da je, dana 27.12.1999. godine, na ročištu kod Općinskog suda u Tuzli, u predmetu br. I-3815/99, o čemu je sastavljen raspravni zapisnik, između pravnog prednika tužioca i prvotuženog, po osnovu osiguranja potraživanja iz Ugovora o dugoročnom kreditu broj 310/99 od 09.12.1999. godine, zaključen Sporazum o zasnivanju založnog prava, u korist tužioca kao založnog povjerioca, na istim nekretninama, te je raspravnim, a inače pravosnažnim i izvršnim, rješenjem o osiguranjem, određeno osiguranje, zasnivanjem založnog prava na nekretnini, i to uknjižbom i popisom nekretnine (III. i IV. sprat poslovne upravne zgrade TTU, koja je izgrađena na tadašnjoj parceli novog premjera označenoj kao k.p. 3267/1, zv. „Fabrika“, u dijelu kuća u površini od 1.510 m² i u dijelu dvorište u površini od 4.646 m², upisano u PL br. 3839 KO Tuzla 1, a kojoj po starom premjeru odgovara k.č. br. 2662/4, zv. „Ekonomsko dvorište sa zgradama“, u površini od 6.732 m², upisana u ZK ul. br. 4633 KO Tuzla);

- da je, potom, u istom predmetu, istog dana, na licu mjesta, izvršen pljenidbeni popis založene nekretnine, shodno odredbi člana 186. Zakona o izvršnom postupku SFRJ (Sl. list SFRJ br. 20/78, 6/82, 74/87, 57/89, 20/90, 27/90 i 35/91), i o tome je sastavljen poseban zapisnik o popisu nekretnina br. I-3815/99 od 27.12.1999. godine;

- da su, u tom momentu, na cijeloj parceli novog premjera označenoj kao k.p. br. 3267/1 (s.p. 2662/4), bili izgrađeni objekti, i to tri prizemna i jedan sa četiri sprata (upravna zgrada direkcija TTU, na kojoj je zasnovano založno pravo), ali da upravna zgrada nije bila upisana u zemljišnu knjigu (uplanjena), te je otuda i sproveden navedeni pljenidbeni popis;

- da je, 09.06.2003. godine, provedeno cijepanje parcele (prijavni A list Ov.br. 153/2002 od 27.06.2002. godine), sa promjenom kulture, tako da su formirane, pored matične k.p. 3267/1 (k.č. 2662/4), slijedeće parcele: k.p. 3267/5 (k.č. 2662/33 s.p.), k.p. 3267/6 (k.č. 2662/34 s.p.), k.p. 3267/7 (k.č. 2662/35 s.p.) i k.p. 3267/8 (k.č. 2662/36 s.p.), te se, nakon cijepanja, poslovna zgrada, na čijem III. i IV. spratu, jeste zasnovana hipoteka, nalazi na k.p. 3267/8;

- da je zatražen upis založnog prava, kod Službe za geodetske i imovinsko pravne poslove Tuzla, koja je tada vodila zemljišne knjige, zbog aktivnosti na uspostavi katastra nekretnina, ali je utvrđeno da nije izvršen upis založnog prava na parceli broj 2662/4, jer po primitku zapisnika, službenim putem, ta služba, nije postupala bez dokaza o uplaćenoj naknadi za upis hipoteke u skladu sa Odlukom o naknadama za korištenje podataka i vršenju usluga (Službeni glasnik Općine Tuzla br. 3/98 i 11/99) (obavijest Općinskog suda u Tuzli broj I.3295/01 od 18.01.2005.godine);

- da je, tokom 2004. godine, organ drugotuženog, odnosno Poreska uprava Federacije Bosne i Hercegovine, u zemljишnoj knjizi (zk. ul. 117117, kasnije elektr. zk. ul. 10149KO ...), izvršila upis zakonske hipoteke, na imovini prvotuženog TTU, sve u svrhu naplate poreznih prihoda (rješenje Poreske uprave Federacije Bosne i Hercegovine br. 10-3/02-15-20-01-00301-14 od 10.09.2004. godine i broj 10-3/02-15-05-04-02529-19 od 10.12.2004. godine);

- da je, tokom 2007. godine, uknjižena hipoteka, u korist tužioca, po osnovu Sporazuma o zasnivanju založnog prava br. I-3815/99 od 27.12.1999. godine, ali je upis izведен na matičnoj k.č. br. 2662/4 (k.p. br. 3267/1), jer se upis izveo prema podacima iz tog sporazuma, a zanemarena je činjenica pomenutog cijepanja parcela;

- da je, 2015. godine, otvoren stečajni postupak nad prvotuženim, u kojem je tužilac prijavio svoje razlučno potraživanje, i neuspješno tražio izmjenu ranga namirenja sa drugotuženim; te

- da je, na kraju, 2016. godine, provedeno usaglašavanje (harmonizacija) podataka, starog i novog premjera, za predmetnu nekretninu, tako da, zgrada direkcije TTU, u buduće, nosi jedinstvenu oznaku parcele broj k.p. br. 3267/8, dok parcella, jedinstvene oznake k.p. br. 3267/1, predstavlja dvorište predmetne parcele k.p. br. 3267/8, sa preostala tri prizemna objekta koja se nalaze na njoj. Obje su parcele upisane u zk.ul. ... KO ..., te je, u njegovom C listu, upisano: pod rednim br. 3. i 5. su upisane hipoteke, na k.p.br. 3267/8, radi naplate javnih prihoda, ranije pomenutim rješenjima - br. 10-3/02-15-20-01-00301-14 od 10.09.2004. godine (hipoteka pod brojem 3) i broj 10-3/02-15-05-04-02529-19 od 10.12.2004. godine (hipoteka pod brojem 5), u korist drugotuženog; dok je, pod rednim brojem 6., upisana hipoteka, na k.p. br. 3267/1, uz opisno navođenje da se radi o III. i IV. spratu direkcije, na osnovu ranije pomenutih akata - ugovora o dugoročnom kreditu broj 310/99 od 09.12.1999. godine i rješenja Općinskog suda u Tuzli br. I-3815/99 od 27.12.1999. godine, u korist tužioca.

A onda je prvostepeni sud, pozivajući se, na odredbe člana 186. Zakona o izvršnom postupku SFRJ (Sl. list SFRJ br. 20/78, 6/82, 74/87, 57/89, 20/90, 27/90 i 35/91) /dalje ZIP SFRJ/, člana 69. Zakona o vlasničko-pravnim odnosima (Sl. novine FBiH br. 6/98), člana 139. Zakona o premjeru i katastru nekretnina (Sl. list SR BiH br. 22/84, 12/87, 26/90, 36/90, Sl. list RBiH br. 3/93, 4/93, 13/94 i 20/95); potom Zakona o svojini na dijelovima zgrada (Sl. list SRBiH br. 35/77, 38/78, 22/84), te čl. 55., 111., 114 stav 3. i 115. Zakona o stečajnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (Sl. novine FBiH br. 29/03, 32/04, 42/06 i 52/18) /dalje: ZSP/, zaključio da, je tužilac, zasnivanjem založnog prava u 1999. godini, ipak, u rangu prvenstva ispred drugotuženog, čija je zakonska hipoteka zasnovana tek 2004. godine, odnosno studio je usvajanjem tužbenog zahtjeva.

Ovo su, u bitnom, razlozi prvostepenog suda koji se tiču glavne stvari.

Žalbe su osnovane.

Tužilac, tužbom u ovoj parnici, prema sadržini tužbe, tužiočevih podnesaka i riječi sa ročišta, ne osporava red prvenstva namirenja u izvršnom postupku, za šta bi trebalo, pokrenuti izvršni postupak radi namirenja novčanog potraživanja na nepokretnosti (čl. 68. Zakona o izvršnom postupku – dalje: ZIP), prodati nepokretnost u izvršnom postupku, odnosno istu dosuditi i pristupiti namirenju (čl. 82-103. ZIP-a), i specijalno bi trebalo izričito osporiti potraživanje ostalih lica koja se namiruju u izvršnom postupku (čl. 102. ZIP-a), kada bi – ovaj ko osporava tuže pravo – svoje osporavanje trebao potkrijepiti, ili izvršnom ispravom ili zakonski ovjerenom privatnom ispravom ili nespornim činjenice od kojih zavisi odluka (u kojem slučaju izvršni sud odlučuje o osporavanju), ili, u odsustvu prednjeg biti upućen na parnicu radi dokazivanja spornih činjenica od kojih zavisi osnovanost njegovog prava (čl. 103. ZIP-a), a što je sve izostalo u ovom predmetu.

U ovom predmetu, tužilac osporava rang namirenja drugotuženog u stečajnom postupku nad prvotuženim, koji se vodi kod istog prvostepenog suda, pod poslovним brojem 32 0 St 244441 15 St. Tužilac i drugotuženi su razlučni povjerioci iz člana 38. Zakona o stečajnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (Sl. novine FBiH br. 29/03, 32/04, 42/06 i 52/18) /dalje: ZSP/, a prvotuženi je stečajni dužnik. Stečajni upravnik, izjašnjavajući se na prijavljeno potraživanje iz prijave od 26.11.2015.godine, priznao je postojanje razlučnog prava tužioca, ali i drugotuženog, na ročištu za ispitivanje prijavljenih potraživanja održanom 22.01.2016.godine, te su ista unijeta u tabelu priznatih potraživanja kao razlučna prava (potraživanja pod red. br. 21. i 22., na zapisniku sa ispitnog ročišta), a taj upis, saglasno članu 114. stav 3. ZSP-a, kod iznosa i ranga priznatih potraživanja, ima isto dejstvo, kao i pravosnažna presuda. Stečajni postupak, inače, služi grupnom namirenju povjerilaca (član 2. stav 1. ZSP-a), te se, po sili zakona, otvaranjem stečajnog postupka, prekidaju sudske i arbitražne postupci koji se odnose na stečajnu masu (član 55. stav 1. ZSP-a), a nekretnine, nad kojima postoji razlučno pravo, se imaju unovčiti (član 102. stav 1. ZSP-a).

No, nakon što je naloženo, na nastavku ispitnog ročišta dana 18.02.2016.godine, stečajnom upravniku, da, još jednom, razmotri prijave potraživanja, na zatraženu izmjenu reda prvenstva (ranga) u namirenju između tih lica, u njegovom podnesku od 17.03.2016. godine, upravnik se izjasnio da nije nadležan da odlučuje o promjeni reda u ostvarivanju priznatog razlučnog prava na nepokretnostima u stečajnom postupku. Nakon toga je tužilac i ustao s tužbom dana 12.04.2016. godine. Prema stanju spisa, prethodno, tužilac nije ishodio rješenje stečajnog suda o upućivanju na parnicu, radi utvrđivanja drugačijeg reda u ostvarivanju priznatog razlučnog prava na nepokretnostima. Tužilac i ne tvrdi da mu je bilo onemogućeno raspravljanje u postupku.

A postojanje aktivne procesne legitimacije je opća procesna pretpostavka koja mora biti ispunjena prilikom podnošenja tužbe, da bi tužba bila dopuštena. Procesne pretpostavke za pokretanje parnice radi utvrđivanja osporene tražbine iz stečajnog postupka, odnosno redoslijeda u ostvarivanju razlučnog prava namirenja u stečajnom postupku jesu: a) pravovremeno prijavljivanje potraživanja u stečajnom postupku, b) osporavanje prava na ispitnom ročištu, te c) upućivanje u parnicu od strane stečajnog suda radi utvrđivanja (redoslijeda) osporenog potraživanja. (Vrhovni sud FBIH, rješenje broj: 32 O Ps 269346 24 Rev od 12.03.2024. godine). Rok za podnošenje tužbe je propisan ZSP-om i iznosi 30 dana (član 115. ZSP-a), i prekluzivan je (čl. 67. stav 1. tačka 2. ZPP-a).

Pošto, prema stanju prvostepenog spisa (a ono čega nema u spisu – za sud ne postoji, ni u objektivnoj stvarnosti), nema dokaza da je tužilac, rješenjem stečajnog sudije, upućen na parnicu, ali je unatoč tome, sproveden prvostepeni postupak, te je meritorno raspravljeno i odlučeno presudom o osnovanosti tužbenog zahtjeva, onda su, u prvostepenom postupku, učinjene povrede postupka na koje se pazi po službenoj dužnosti, iz člana 209. stav 2. tač. 13) ZPP-a, jer je tužba, u ovoj parnici, trebala biti odbačena. Na navedenu povredu postupka se pazi, po službenoj dužnosti (čl. 221. ZPP-a), a i žalba drugotuženog direktno osnovano ukazuje.

Ostale navode žalbi, ovaj sud jeste cijenio, ali ih nije posebno obrazlagao, kada, u odnosu na navedeno, proizilazi da su ostali navodi bez odlučnog značaja (član 231. ZPP).

Imajući u vidu naprijed izloženo, valjalo je, žalbe usvojiti i na osnovu odredbe člana 227. stav 2. ZPP-a, prvostepenu presudu ukinuti i tužbu odbaciti.

Saglasno odredbi člana 397. stav 2. ZPP-a, ovom je odlukom odlučeno o troškovima cijelog postupka. Tužiocu, koji je izgubio parnicu, nikako ne pripadaju troškovi postupka, dok isti pripadaju tuženima (čl. 386. st. 1. ZPP-a). Prvotuženom pripadaju troškovi sudske takse na odgovor na tužbu u iznosu od 150,00 KM, advokatske nagrade za: sastav odgovora na tužbu, te zastupanje na pripremnom ročištu održanom dana 07.09.2016.godine, nastavku pripremnog ročišta održanom dana 11.01.2017.godine (1/2 AT), i ročištu za glavnu raspravu održanom 26.02.2018.godine u iznosu od po 840,00 KM, kao i za zastupanje, u ponovljenom postupku, na pripremnom ročištu održanom 06.04.2013.godine i ročištu za glavnu raspravu dana 27.06.2023.godine, u iznosu od po 1.231,00 KM, odnosno ukupno 5.552,00 KM. Drugotuženom, pripadaju sljedeći troškovi advokatske nagrade: za sastav – odgovora na tužbu, podnesaka od 12.10.2016.godine (1/2 AT), 23.10.2017.godine (1/2 AT), 13.12.2017.godine (1/2 AT), u iznosu od po 840,00 KM, te zastupanje na – pripremnom ročištu održanom dana 23.01.2018.godine, nastavku pripremnog ročišta održanom

dana 26.02.2018.godine (1/2 AT), ročištu za glavnu raspravu održanom 02.04.2018.godine u iznosu od po 840,00 KM, kao i za zastupanje, u ponovljenom postupku, na pripremnom ročištu održanom 06.04.2013.godine i ročištu za glavnu raspravu 27.06.2023.godine, u iznosu od po 1.200,00 KM. Istom tuženom pripadaju putni troškovi za upotrebu auta na relaciji Sarajevo – Tuzla – Sarajevo, u iznosu od po 173,19 KM po ročištu. Ukupni priznati troškovi drugotuženog su 7.465,95 KM. Ovom tuženom nisu priznati traženi troškovi dnevnica, jer se radi o materijalnim troškovima poslovanja njegove stranke, a svakako da mu je priznata nagrada za zastupanje na održanim ročištima, potom zatražena nagrada za sastav podnesaka od 13.11.2017.godine, jer je isti sadržavao ponavljače navode, te nagrada za sastav podnesaka od 12.10.2022.godine i 10.02.2022.godine, jer taj trošak nije bio nužan, pošto su ti navodi mogli biti istaknuti, već na narednom pripremnom ročištu na kojem je zastupnik drugotuženog i prisustvovao. Tuženim, na priznate troškove advokatske nagrade, treba priznati i porez na dodanu vrijednost.

To su razlozi, kojima se rukovodio Kantonalni sud u Tuzli, kod donošenja odluke, kao u izreci.

PREDsjEDNIK VIJEĆA

mr sci Mihaela Jovanović, s.r.